

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н
Форма № П-2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Л.М. Шимановська-Діанич
(підпис) (ініціали, прізвище)

«30» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ»

освітня програма/спеціалізація «Менеджмент і адміністрування», «Бізнес-адміністрування»

спеціальність 073 Менеджмент
(код) (назва спеціальності)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(код) (назва галузі знань)

ступінь вищої освіти магістр
бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена та
рекомендована до використання в освітньому
процесі на засіданні кафедри менеджменту
Протокол від «30» серпня 2020 року № 11

Полтава 2020

Укладач програми:

Власенко В.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Менеджмент і адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» ступеня магістр

Л.М. Шимановська-Діанич

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«29» серпня 2020 року

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Бізнес-адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» ступеня «магістр»

Я.О. Барібіна

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«29» серпня 2020 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	12
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	23
Розділ 6. Інформаційні джерела	25
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	27

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Управління розвитком»
(для студентів спеціальності «Менеджмент» набору 2020 року)

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Після вивчення навчальних дисциплін: «Основи менеджменту», «Менеджмент організацій», «Фінансовий менеджмент», «Інвестиційний менеджмент», «Стратегічне управління», «Фінанси підприємств», «Економіка підприємства»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни – вибіркова у відповідності до навчального плану		
Курс/семестр вивчення	6 курс/12 семестр (Бізнес-адміністрування) 5 курс/10 семестр (Менеджмент і адміністрування)	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	3 кредити ЄКТС/90 годин	
Денна форма навчання:		
Кількість годин:		
- загальна кількість (10, 12 семестр): 90.		
- лекції: 16		
- практичні заняття: 20		
- самостійна робота: 54		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен – для спеціалізації «Бізнес-адміністрування» ПМК – для спеціалізації «Менеджмент і адміністрування»		
Заочна форма навчання		
Кількість годин:		
- загальна кількість (2 семестр): 90.		
- лекції: 6		
- практичні заняття: 6		
- самостійна робота: 78		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен – для спеціалізації «Бізнес-адміністрування» ПМК – для спеціалізації «Менеджмент і адміністрування»		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: набуття студентами комплексу фундаментальних знань про теоретичні, методологічні та практичні засади процесу управління розвитком підприємств як складового елементу системи управління їх розвитком; формування цілісного розуміння майбутніми магістрами механізму управління розвитком на сучасних підприємствах як способу підвищення ефективності їх діяльності та рівня конкурентоспроможності в умовах трансформації національної економіки.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

надання студентам глибоких теоретичних знань із питань обґрунтування методологічних положень теорії розвитку соціально-економічних систем;

розгляд особливостей формування організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємств;

засвоєння характерних умов процесу управління розвитком підприємства;

формування концепції управління знаннями на підприємстві;

проведення реструктуризації та реінжинірингу бізнес-процесів на підприємствах різних форм власності і сфер господарської діяльності;

оцінка потенціалу розвитку підприємств;

впровадження адаптивних організаційних змін;

формування моделі інноваційно-інвестиційного розвитку на підприємствах;

здійснення саморозвитку керуючої підсистеми підприємства;

формування антикризової програми розвитку підприємства.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР 01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.</p> <p>ПР 02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.</p> <p>ПР 04. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.</p> <p>ПР 05. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.</p> <p>ПР 06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.</p> <p>ПР 08. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.</p> <p>ПР 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).</p> <p>ПР 14. Встановлювати зв'язки між елементами системи управління організації.</p>	<p>ЗК 01. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 03. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>СК 01. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.</p> <p>СК 02. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.</p> <p>СК 03. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.</p> <p>СК 04. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.</p> <p>СК 07. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>СК 09. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.</p> <p>СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.</p> <p>СК 11. Встановлювати критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.</p> <p>СК 12. Проводити аналіз діяльності підприємства та розробляти консультаційні проекти.</p> <p>СК 14. Аналізувати вплив макро- і мікрооточення на бізнес-організацію з використанням відповідних інструментів.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні та методичні основи управління розвитком соціально-економічних систем

Тема 1. Теоретичні аспекти управління соціально-економічними системами

Сутність, зміст та особливості функціонування соціально-економічних систем. Класифікаційна характеристика систем. Особливості і властивості соціально-економічних систем.

Соціально-економічна система (СЕС). Системний підхід. Складові системного підходу: теорія організації, кібернетика, синергетика. Цілеспрямована система. Ціль. Структура системи. Елементи та компоненти, системи. Підсистема. Відносини в системі. Зв'язки в системі. Внутрішнє та зовнішнє середовище системи. Вхід і вихід системи. Стан системи. Зростання системи. Розвиток системи. Функціонування системи. Поводження системи. Активатори та дезактиватори системи.

Властивості системи. 1 група: Властивості, що характеризують сутність і складність системи. 2 група: Властивості, що характеризують зв'язок системи із зовнішнім середовищем. 3 група: Властивості, що характеризують методологію цілепокладання системи. 4 група: Властивості, що характеризують параметри функціонування й розвитку системи.

Структура принципів організованості СЕС: функціональна та структурна. Принципи системи. Принцип сумісності. Принцип актуалізації. Принцип лабіалізації. Принцип зосередження. Принцип стабільності. Принцип ізоморфізму. Принцип нейтралізації дисфункцій.

Тема 2. Методологічні аспекти теорії розвитку організації

Сутність та природа розвитку системи. Змістовні характеристики розвитку системи.

Загальні закономірності функціонування та розвитку СЕС. Закон функціонування. Циклічність розвитку. Еволюційні та революційні періоди розвитку СЕС. Підцикли. Закон онтогенезу. Фази і форми розвитку СЕС.

Мета управління розвитком підприємства та методи її визначення. Головна (генеральна) ціль розвитку СЕС. Декомпозиція генеральної мети СЕС.

Тема 3. Методологія управління розвитком підприємства

Законои розвитку організації. Теорії організаційного розвитку. Принципи розвитку систем. Система, процес і механізм управління розвитком.

Господарський механізм управління. Механізм розвитку. Комплекс послідовних фаз циклу управління розвитком підприємства.

Методологічна основа механізму управління прийняттям рішень. Постановка цілей, оцінка ситуації. Постановка завдання. Пошук альтернативних рішень. Вибір остаточного рішення. Вплив на об'єкт управління. Інформаційне забезпечення роботи механізму управління.

Система факторів управління: продукція, технологія, устаткування, сировина, персонал, організація управління, інноваційні та інвестиційні проекти.

Механізм управління розвитком підприємства. Сутність і структура механізму управління розвитком підприємства. Господарський механізм управління. Механізм розвитку. Комплекс послідовних фаз циклу управління розвитком підприємства. Методологія механізму управління прийняттям управлінських рішень. Система факторів управління.

Тема 4. Організаційно-економічний механізм управління розвитком підприємства

Принципи формування господарського механізму підприємства. Вимоги до господарського механізму підприємства. Складові господарського механізму управління: економічні, організаційні, мотиваційні, інформаційні та фінансові механізми. Механізм адаптації.

Сутність та особливості механізму управління розвитком підприємства. Економічний механізм управління розвитком підприємства. Організаційний механізм управління розвитком підприємства.

Тема 5. Характерні умови процесу управління розвитком підприємства

Сутність та зміст основних рушійних сил (інгібіторів) розвитку підприємства. Ресурсний підхід до розвитку підприємства. Характеристика способів розвитку підприємства. Програма розвитку підприємства. Антикризова програма (план) антикризових заходів.

Мотиваційні механізми. Творчий потенціал колективу. Фінансові механізми. Організація фінансового забезпечення проекту. Джерела фінансування проекту: власні та позикові. Фінансування з повним регресом на позичальника. Фінансування без права регресу на позичальника. Фінансування з обмеженим правом регресу.

Механізми управління з різною швидкістю впливу. Швидкість реакції на зовнішні умови.

Тема 6. Управління організаційними змінами на підприємстві

Сутність і природа організаційних змін. Зміст та особливості проведення організаційних змін. Організаційний розвиток підприємства.

Класифікація організаційних змін. Моделі втілення організаційних змін. Природа опору змінам. Управління опором організаційним змінам.

Модуль 2. Практичний інструментарій управління розвитком соціально-економічних систем

Тема 7. Управління реструктуризацією підприємства. Реінжиніринг бізнес-процесів

Сутність та особливості реструктуризації підприємств. Основні форми та види реструктуризації. Концепція реінжинірингу бізнес-процесів. Процесний підхід до управління.

Проект, програма і план розвитку підприємства. Сучасне поняття проекту. Мети проекту. Принципи дії проекту. Новизна проекту. Функції проекту. Функції традиційного й проектного менеджменту.

Класифікація проектів. З погляду масштабності вирішуваних завдань: монопроекти, мультипроекти, мегапроекти. З погляду сфери комерціалізації: освітні, науково-освітні, інноваційні, інвестиційні та комбіновані проекти.

Учасники проекту: ініціатор, замовник, інвестор, команда проекту, контрактор, субконтрактор, проектувальник, генеральний підрядник, постачальники, ліцензори, органи влади, власники земельної ділянки, виробник кінцевої продукції, споживач кінцевої продукції, інші учасники проекту.

Тема 8. Концепція управління знаннями на підприємстві

Сутність та зміст концепції управління знаннями. Характерні особливості знань. Процес управління знаннями. Взаємозв'язок категорій «дані – інформація – знання».

Дані, що формуються в інформаційні потоки. Корисні відомості. Бази і банки даних. Інформаційне забезпечення підприємства. Інформаційні системи управління. Інтегровані інформаційні системи управління. Концепція навчання «протягом всього життя». Інтеграція освітньої системи України в міжнародний освітній простір. Професійне навчання співробітників.

Тема 9. Формування потенціалу розвитку підприємства

Сутність та особливості формування потенціалу розвитку підприємства. Класифікаційна характеристика потенціалів підприємства. Оцінка потенціалу розвитку.

Сутність потенціалу підприємства. Ресурсний і витратний підхід до розуміння потенціалу підприємства. Потенціал як сукупність ресурсів, можливостей, здібностей і компетентностей. Потенціал розвитку. Явний і прихований потенціал. Наявний і надлишковий потенціал. Конкурентоспроможність підприємства.

Методика оцінки потенціалу підприємства. Метод аналізу ієрархій Т. Сааті. Нейронні мережі та генетичні алгоритми. Лінгвістична перемінна Л. Заде. Теорія нечітких множин. Диференційні рівняння. Методи динамічного програмування.

Тема 10. Особливості моделювання розвитку підприємства

Сутність та інструменти моделювання розвитку підприємства. Структура моделі розвитку підприємства. Модель результатів розвитку підприємства.

Прогноз. Схема процесу прогнозування. Види прогнозів. Методи прогнозування. Кількісні методи. Екстраполяція трендів. Регресійний аналіз. Економіко-математичне моделювання.

Якісні методи. Експертні оцінки. Методи індивідуальних експертних оцінок: метод інтерв'ю, метод аналітичних доповідних записок, метод складання сценарію. Методи колективних експертних оцінок: метод комісій, анкетування експертів, метод «Делфі».

Облік ризику та методи творчості. Аналітичні та неаналітичні методи. Список контрольних питань. Морфологічний аналіз. Функціонально-вартісної аналіз. Мозкова атака. Синектика. Метод нетрадиційного мислення.

Моделі прийняття рішень. Раціональна модель. Колективна модель організаційних рішень. Модель, заснована на морально-психологічних особливостях прийняття організаційних рішень людиною. Оптимізація моделі прийняття рішень. Послідовність і максимізація. Адаптація моделі.

Тема 11. Проблеми прийняття управлінських рішень в умовах нестабільності зовнішнього середовища та організаційної кризи

Сутність «патологій» управління підприємством. Трансформаційні зміни. Формування і реалізація трансформаційних змін. Стратегічний підхід до вибору моделі трансформаційних змін на підприємстві. Теорія трансформаційного менеджменту. Сутність стратегічних можливостей підприємства. Реалізація стратегічних можливостей підприємства.

Теорія життєвого циклу підприємства. Теорія організаційних криз. Циклічність розвитку національної економіки. Теорія «хаосу». Теорія катастроф.

Тема 12. Проблеми впровадження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку національної економіки

Інноваційно-інвестиційний потенціал. Характеристика інноваційно-інвестиційного потенціалу України. Інвестиційний клімат України. Оцінка інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості економіки України.

Пріоритетні інвестиційні проекти і програми. Програми соціально-економічного розвитку регіонів України. Території пріоритетного розвитку та депресивні регіони. Інвестиційне середовище і чинники, що його характеризують. Оцінка реальних інвестиційних проектів за системою показників. Фінансове інвестування. Інноваційні проекти.

Тема 13. Сучасні проблеми розвитку національної економіки

Оцінка демографічної ситуації України. Розшарування суспільства. Демографічні кризи. Рівень доходів населення. Характеристика сучасного рівня доходів населення у розрізі регіонів країни. Оцінка рівня інвестиційної активності суб'єктів господарювання.

Соціальна політика держави. Структура населення суспільства. Демографічні кризи. Переважання рівня смертності над народжуваністю. Скорочення природного приросту населення. Природний рух населення. Густина і щільність населення. Наявність структурного і прихованого безробіття. Зайнятість населення. Інфляційні очікування.

Механізм розробки та формування державного бюджету. Місцеві бюджети. Міжбюджетні трансферти, дотації, субсидії і субвенції. Реальні та номінальні доходи населення. Диференціація доходів. Рівень життя населення. Мінімальний споживчий «кошик». Гарантований прожитковий мінімум.

Заощадження і нагромадження. Участь у розподілі капіталу (дивіденди, паї, рента, орендні платежі). Рівень депозитних і кредитних внесків.

Тема 14. Особливості саморозвитку керуючої підсистеми організації в умовах ринкової економіки

Діагностика стану керуючої підсистеми. Сутність та вимоги до керівника організації, що розвивається. Програмування саморозвитку керівника організації.

Соціально-економічне прогнозування та діагностика рівня розвитку особистості. Моделі і програми професійного навчання особистості.

Тема 15. Формування антикризової програми розвитку організації

Сутність та значення антикризової програми на підприємстві. Особливості реалізації плану антикризових заходів. Структура антикризової програми розвитку організації.

Антикризове управління персоналом. Програма планування, підбору, відбору, найму, розміщення, адаптації, використання, оцінки, розвитку, звільнення персоналу в умовах організаційної кризи.

Антикризове фінансове управління. Діагностика кризових ситуацій. Внутрішній механізм фінансової стабілізації. План санаційних процедур. Методика діагностики банкрутства підприємства.

Розробка антикризової програми виробництва, маркетингу і збуту продукції (виконання робіт, надання послуг). Виконання виробничої програми.

Формування системи захисту інформації. Доступ до конфіденційної і таємної інформації. Комерційна таємниця. Захист прав інтелектуальної власності.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Управління розвитком»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні та методологічні засади фінансового менеджменту					
<p>Тема 1. Теоретичні аспекти управління соціально-економічними системами</p> <p>1. Сутність, зміст та особливості функціонування соціально-економічних систем.</p> <p>2. Характеристика складових елементів системи (підсистем).</p> <p>3. Класифікаційна характеристика систем.</p> <p>4. Особливості і властивості соціально-економічних систем.</p>	2	<p>Практичне заняття 1. Управління підприємством як соціально-економічною системою</p> <p>1. Управління функціонуванням підприємства.</p> <p>2. Системний підхід до управління підприємством.</p> <p>3. Характеристика складових елементів системи (підсистем).</p> <p>4. Класифікаційна характеристика систем.</p> <p>5. Структура принципів організованості соціально-економічних систем.</p>	2	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом.</p> <p>Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи.</p> <p>Підготувати реферати за темами: «Складові системного підходу: теорія організації, кібернетика, синергетика», «Структура та компоненти системи: «вхід» і «вихід» системи, зв'язки в системі», «Характеристика стану системи. Активатори та дезактиватори системи».</p>	4

<p>Тема 2. Методологічні аспекти теорії розвитку організації</p> <p>1. Сутність та природа розвитку системи.</p> <p>2. Змістовні характеристики розвитку системи.</p> <p>3. Закони функціонування та розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>4. Загальні закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем.</p>	<p>2</p>	<p>Практичне заняття 2. Особливості функціонування та розвитку соціально-економічних систем</p> <p>1. Сутність та природа розвитку системи.</p> <p>2. Змістовні характеристики розвитку системи.</p> <p>3. Закони функціонування та розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>4. Загальні закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>5. Етапи життєвого циклу підприємства.</p> <p>Практичне заняття 3. Методичні аспекти управління розвитком підприємства</p> <p>1. Управління розвитком підприємства в сучасних умовах господарювання.</p> <p>2. Формування системи управління розвитком підприємства.</p> <p>3. Зростання системи. Розвиток системи. Функціонування системи.</p> <p>4. Сутність та природа розвитку системи.</p> <p>5. Декомпозиція генеральної мети розвитку соціально-економічної системи.</p>	<p>1</p> <p>1</p>	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи.</p> <p>Підготувати реферати за темами: «Циклічна та хвильова модель розвитку соціально-економічної системи», «Закон онтогенезу. Фази і форми розвитку соціально-економічної системи», «Головна (генеральна) ціль розвитку соціально-економічної системи».</p>	<p>4</p>
--	----------	--	-------------------	---	----------

<p>Тема 3. Методологія управління розвитком підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закони розвитку організації. 2. Теорії організаційного розвитку. 3. Принципи розвитку підприємств як соціально-економічних систем. 4. Система, процес і механізм управління розвитком підприємства. 	2	<p>Практичне заняття 4. Система управління розвитком підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закони розвитку організації. 2. Теорія організаційного розвитку. 3. Принципи розвитку підприємств як соціально-економічних систем. 4. Система, процес і механізм управління розвитком підприємства. 5. Методологічна основа механізму управління прийняттям рішень. 	2	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи.</p> <p>Підготувати реферати за темами: «Принципи розвитку систем», «Закони та закономірності розвитку соціально-економічних систем», «Комплекс послідовних фаз циклу управління розвитком підприємства».</p> <p>Підготувати наукову доповідь на тему: «Методологія механізму управління прийняттям управлінських рішень».</p>	4
<p>Тема 4. Організаційно-економічний механізм управління розвитком підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та особливості механізму управління розвитком підприємства. 2. Економічний механізм управління розвитком підприємства. 3. Організаційний механізм управління розвитком підприємства. 4. Формування забезпечуючих 	2	<p>Практичне заняття 5. Організаційно-економічний механізм управління розвитком підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи формування господарського механізму підприємства. 2. Характеристика механізму управління розвитком підприємства. 3. Складові елементи економічного механізму управління розвитком підприємства. 4. Основні елементи організаційного механізму управління розвитком 	1	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи.</p> <p>Підготувати реферати за темами: «Особливості формування господарського механізму підприємства», «Внутрішній економічний механізм підприємства», «Механізм адаптації підприємства до зовнішнього</p>	4

<p>механізмів управління на підприємстві.</p>	<p>підприємства. 5. Механізм галузевого управління.</p> <p>Практичне заняття 6. Формування механізму управління розвитком підприємства</p> <p>1. Особливості формування ефективного механізму управління розвитком підприємства. 2. Постановка цілей, оцінка ситуації. Постановка завдання. Пошук альтернативних рішень. 3. Сутність і структура механізму управління розвитком підприємства. 4. Формування забезпечуючих механізмів управління на підприємстві.</p>	<p>1</p>	<p>середовища». Підготувати презентацію на тему: «Складові господарського механізму управління розвитком підприємства: економічні, організаційні, мотиваційні, інформаційні та фінансові механізми».</p>	
<p>Тема 5. Характерні умови процесу управління розвитком підприємства</p> <p>1. Сутність та зміст основних рушійних сил (інгібіторів) розвитку підприємства. 2. Ресурсний підхід до розвитку підприємства. 3. Характеристика способів розвитку підприємства. 4. Програма розвитку підприємства.</p>	<p>-</p> <p>Практичне заняття 7. Процес управління розвитком підприємства</p> <p>1. Основні рушійні сили (інгібітори) розвитку підприємства. 2. Ресурсний підхід до розвитку підприємства. 3. Способи розвитку підприємства. 4. Розробка і впровадження програми розвитку підприємства.</p> <p>Практичне заняття. Методичні підходи до формування ефективного процесу управління розвитком підприємства</p> <p>1. Програмне управління розвитком підприємства.</p>	<p>1</p> <p>-</p>	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Програмне управління розвитком підприємства», «Формування та реалізація проектів розвитку підприємства», «Мотиваційний та фінансовий механізми на підприємстві». Підготувати презентацію на тему: «Формування</p>	<p>3</p>

		2. Формування та реалізація проектів розвитку підприємства. 3. Мотиваційний механізм на підприємстві. 4. Фінансовий механізм підприємства.		ресурсно-орієнтованої економіки України».	
Тема 6. Управління організаційними змінами на підприємстві 1. Сутність і природа організаційних змін на підприємстві. 2. Зміст та особливості проведення організаційних змін. 3. Управління опором організаційним змінам. 4. Організаційний розвиток підприємства.	1	Практичне заняття 8. Управління організаційними змінами на підприємстві 1. Особливості проведення організаційних змін на підприємстві. 2. Класифікація організаційних змін. 3. Процес управління опором організаційним змінам. 4. Організаційний розвиток підприємства.	1	Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Модель організаційних змін Л. Грейнера», «Управлінська решітка Блейка-Моугтона», «Подолання наслідків опору змінам». Підготувати наукову доповідь на тему: «Методи управління опором організаційним змінам».	3
Модуль 2. Практичний інструментарій управління розвитком соціально-економічних систем					
Тема 7. Управління реструктуризацією підприємства. Реінжиніринг бізнес-процесів 1. Сутність та особливості реструктуризації підприємств. 2. Основні форми та види реструктуризації. 3. Концепція реінжинірингу бізнес-процесів.	1	Практичне заняття 9. Управління реструктуризацією та реінжинірингом бізнес-процесів на підприємстві 1. Сутність та особливості реструктуризації підприємств. 2. Основні форми і види реструктуризації. 3. Концепція реінжинірингу бізнес-	1	Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Сутність, мета та принципи дії проекту», «Функції традиційного та	4

<p>4. Проектний менеджмент на підприємстві.</p>	<p>процесів. 4. Проектний менеджмент на підприємстві.</p> <p>Практичне заняття. Особливості проведення реструктуризації на підприємстві</p> <p>1. Види та форми злиття і поглинання підприємств. 2. Напрями реінжинірингу бізнес-процесів. 3. Процесний підхід до управління підприємством. 4. Функціональний підхід до управління підприємством.</p>	<p>-</p>	<p>проектного менеджменту», «Характеристика бізнес-процесів на підприємстві», «Фінансова реструктуризація активів підприємства». Підготувати наукову доповідь на тему: «Комплексна реструктуризація підприємства: сутність та особливості проведення».</p>	
<p>Тема 8. Концепція управління знаннями на підприємстві</p> <p>1. Сутність та зміст концепції управління знаннями. 2. Характерні особливості знань. 3. Процес управління знаннями на підприємстві. 4. Концепція навчання «протягом всього життя».</p>	<p>1</p> <p>Практичне заняття 10. Процес управління знаннями на підприємстві</p> <p>1. Сутність та зміст концепції управління знаннями. 2. Характерні особливості знань. 3. Процес управління знаннями на підприємстві. 4. Концепція навчання «протягом всього життя». 5. Особливості формування системи управління знаннями на підприємстві. 6. Інформаційне забезпечення процесу управління підприємством. Інформаційні системи управління. 7. Професійне навчання співробітників.</p>	<p>1</p>	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Характеристика інформаційних потоків даних», «Модель інформаційної системи підприємства», «Бази знань та сховища даних, системи управління базами даних», «Інтегровані інформаційні системи управління підприємством». Підготувати презентацію на</p>	<p>3</p>

				тему: «Система управління знаннями як функціональна підсистема підприємства».	
<p>Тема 9. Формування потенціалу розвитку підприємства</p> <p>1. Сутність та особливості формування потенціалу розвитку підприємства.</p> <p>2. Класифікаційна характеристика потенціалів підприємства.</p> <p>3. Оцінка потенціалу розвитку підприємства.</p> <p>4. Показники і параметри конкурентоспроможності підприємства.</p>	1	<p>Практичне заняття 11. Формування потенціалу розвитку підприємства</p> <p>1. Сутність та особливості формування потенціалу розвитку підприємства.</p> <p>2. Класифікаційна характеристика потенціалів підприємства.</p> <p>3. Оцінка потенціалу розвитку підприємства.</p> <p>4. Показники і параметри конкурентоспроможності підприємства.</p> <p>Практичне заняття. Методичні підходи до оцінки потенціалу розвитку підприємства</p> <p>1. Ресурсний і витратний підхід до розуміння потенціалу підприємства.</p> <p>2. Управління ресурсним забезпеченням підприємства.</p> <p>3. Характеристика явного і прихованого, наявного та надлишкового потенціалів підприємства.</p> <p>4. Метод аналізу ієрархій Т. Сааті. Методика попарних порівнянь.</p> <p>5. Теорія нечітких множин. Генетичні алгоритми.</p>	1	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи.</p> <p>Підготувати реферати за темами: «Потенціал як сукупність ресурсів, можливостей, здібностей і компетентностей», «Методика оцінки конкурентоспроможності підприємства», «Нейронні мережі та генетичні алгоритми. Лінгвістична перемінна Л. Заде», «Диференційні рівняння. Методи динамічного програмування».</p> <p>Підготувати наукову доповідь на тему: «Управління ресурсним забезпеченням підприємства».</p>	4
Тема 10. Особливості моделювання розвитку підприємства	-	<p>Практичне заняття 12. Особливості моделювання розвитку</p>	1	Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом.	3

<p>1. Сутність та інструменти моделювання розвитку підприємства.</p> <p>2. Структура моделі розвитку підприємства.</p> <p>3. Модель результатів розвитку підприємства.</p> <p>4. Кількісні та якісні методи моделювання.</p>		<p>підприємства</p> <p>1. Сутність та інструменти моделювання розвитку підприємства.</p> <p>2. Структура моделі розвитку підприємства.</p> <p>3. Модель результатів розвитку підприємства.</p> <p>4. Кількісні та якісні методи моделювання.</p>		<p>Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи.</p> <p>Підготувати реферати за темами: «Індивідуальна та колективна моделі прийняття рішень», «Модель, заснована на морально-психологічних особливостях прийняття організаційних рішень людиною», «Оптимізація моделі прийняття рішень».</p> <p>Підготувати презентацію на тему: «Процес моделювання розвитку підприємства».</p>	
<p>Тема 11. Проблеми прийняття управлінських рішень в умовах нестабільності зовнішнього середовища та організаційної кризи</p> <p>1. Сутність «патологій» управління підприємством.</p> <p>2. Формування і реалізація трансформаційних змін на підприємстві.</p> <p>3. Моделі трансформаційних змін на підприємстві.</p> <p>4. Сутність, зміст та особливості реалізації стратегічних можливостей підприємства.</p>	1	<p>Практичне заняття 13. Проблеми прийняття управлінських рішень в умовах нестабільності зовнішнього середовища та організаційної кризи</p> <p>1. Сутність «патологій» управління підприємством.</p> <p>2. Формування і реалізація трансформаційних змін на підприємстві.</p> <p>3. Моделі трансформаційних змін на підприємстві.</p> <p>4. Сутність, зміст та особливості реалізації стратегічних можливостей підприємства.</p>	1	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом.</p> <p>Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи.</p> <p>Підготувати реферати за темами: «Підходи до оцінки зовнішнього середовища підприємства», «Причини виникнення організаційних криз», «Циклічна модель ділової кон'юнктури», «Теорія «хаосу». Теорія катастроф».</p> <p>Підготувати наукову доповідь на тему: «Модель системної динаміки «межі</p>	3

				зростання» Дж. Форрестера».	
<p>Тема 12. Проблеми впровадження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку національної економіки</p> <p>1. Характеристика інноваційно-інвестиційного потенціалу регіонів України.</p> <p>2. Оцінка інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості окремих галузей та підприємств.</p> <p>3. Програми соціально-економічного розвитку підприємств.</p> <p>4. Процес управління реалізацією інноваційної стратегії на підприємстві.</p>	-	<p>Практичне заняття 14. Проблеми впровадження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку національної економіки</p> <p>1. Характеристика інноваційно-інвестиційного потенціалу регіонів України.</p> <p>2. Оцінка інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості окремих галузей та підприємств.</p> <p>3. Програми соціально-економічного розвитку підприємств.</p> <p>4. Процес управління реалізацією інноваційної стратегії на підприємстві.</p>	1	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи.</p> <p>Підготувати реферати за темами: «Території пріоритетного розвитку та депресивні регіони», «Інвестиційне середовище і чинники, що його характеризують», «Фінансове інвестування підприємства», «Реалізація інноваційних проєктів підприємства».</p> <p>Підготувати презентацію на тему: «Вплив науково-технічного прогресу на економічний розвиток суспільства».</p>	4
<p>Тема 13. Сучасні проблеми розвитку національної економіки</p> <p>1. Оцінка демографічної ситуації України. Розшарування суспільства. Демографічні кризи.</p> <p>2. Характеристика сучасного рівня доходів населення у розрізі регіонів країни.</p> <p>3. Оцінка рівня інвестиційної активності суб'єктів</p>	1	<p>Практичне заняття. Сучасні проблеми розвитку національної економіки</p> <p>1. Оцінка демографічної ситуації України. Розшарування суспільства. Демографічні кризи.</p> <p>2. Характеристика сучасного рівня доходів населення у розрізі регіонів країни.</p> <p>3. Оцінка рівня інвестиційної</p>	1	<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи.</p> <p>Підготувати реферати за темами: «Природний рух населення. Густота і щільність населення», «Зайнятість населення та</p>	4

<p>господарювання.</p> <p>4. Управління ризикозахищеністю та конкурентоспроможністю підприємства.</p>		<p>активності суб'єктів господарювання.</p> <p>4. Управління ризикозахищеністю підприємства.</p> <p>5. Управління конкурентоспроможністю підприємства.</p>		
<p>Тема 14. Особливості саморозвитку керуючої підсистеми організації в умовах ринкової економіки</p> <p>1. Діагностика стану керуючої підсистеми організації.</p> <p>2. Сутність та вимоги до керівника організації, що розвивається.</p> <p>3. Програмування саморозвитку керівника організації.</p> <p>4. Механізм саморозвитку керуючої підсистеми підприємства.</p>	-	<p>Практичне заняття 15. Особливості саморозвитку керуючої підсистеми організації в умовах ринкової економіки</p> <p>1. Діагностика стану керуючої підсистеми організації.</p> <p>2. Сутність та вимоги до керівника організації, що розвивається.</p> <p>3. Програмування саморозвитку керівника організації.</p> <p>4. Механізм саморозвитку керуючої підсистеми підприємства.</p>	1	3
			<p>безробіття: аналіз причин та наслідків для економіки країни», «Міжбюджетні трансферти, дотації, субсидії і субвенції як джерела формування доходів територіальних громад», «Реальні та номінальні доходи населення. Диференціація доходів». Підготувати наукову доповідь на тему: «Характеристика рівня та якості життя населення України».</p>	
			<p>Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Модель керівника організації, що розвивається», «Перепідготовка та підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів підприємства», «Програми навчання персоналу підприємств», «Діагностика рівня розвитку особистості». Підготувати наукову доповідь на тему:</p>	

				«Формування механізму саморозвитку керуючої підсистеми підприємства».	
Тема 15. Формування антикризової програми розвитку організації 1. Сутність та значення антикризової програми в організації. 2. Особливості реалізації плану антикризових заходів в організації. 3. Структура антикризової програми розвитку організації. 4. Формування системи захисту інформації в організації.	2	Практичне заняття 16. Формування антикризової програми розвитку підприємства 1. Сутність та значення антикризової програми в організації. 2. Особливості реалізації плану антикризових заходів в організації. 3. Структура антикризової програми розвитку організації. 4. Формування системи захисту інформації в організації. 5. Система захист управ інтелектуальної власності.	2	Ознайомитись з додатковим теоретичним матеріалом. Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Підготувати реферати за темами: «Програми планування, підбору, відбору, найму, розміщення, адаптації, використання, оцінки, розвитку, звільнення персоналу в умовах організаційної кризи», «Внутрішній механізм фінансової стабілізації», «План санаційних процедур», «Формування системи економічної та інформаційної безпеки на підприємстві». Підготувати презентацію на тему: «Система захисту прав інтелектуальної власності».	4

Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів»

Таблиця 5-а. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни (для студентів спеціалізації «Менеджмент і адміністрування»)

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): відвідування занять (2 бали); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (7 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (20 балів)	50
Модуль 2 (теми 7-15): відвідування занять (2 бали); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (7 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (20 балів)	50
Разом	100

Таблиця 5-б. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни (для студентів спеціалізації «Бізнес-адміністрування»)

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): відвідування занять (1 бал); захист домашнього завдання (2 бали); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (2 бали); тестування (5 балів); поточна модульна робота (15 балів)	30
Модуль 2 (теми 7-15): відвідування занять (1 бал); захист домашнього завдання (2 бали); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); завдання самостійної роботи (2 бали); тестування (5 балів); поточна модульна робота (15 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Господарський кодекс України : Офіційний текст від 16.01.2003 р. № 436-IV (Редакція станом на 02.04.2020 р.) / Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. (дата звернення: 28.04.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Офіційний текст від 02.12.2010 р. № 2755-VI (Редакція станом на 02.04.2020 р.) / Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. (дата звернення: 28.04.2020 р.).
3. Антошкіна Л. І., Горяча О. Л. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Донецьк : Юго-Восток, 2012. 450 с.
4. Верба В. А. Гребешкова О. М. Управління розвитком компанії : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2011. 482 с.
5. Довбенко В. І., Мельник В. М. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посібник / Нац. ун-т «Львівська політехніка». 2-ге вид., випр. і допов. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2011. 229 с.
6. Кононенко І. В. Управління розвитком підприємства : навч. посібник. Харків : НТУ «ХП», 2001. 134 с.
7. Пономаренко В. С., Пушкар О. І., Тридід О. М. Стратегічне управління розвитком підприємства : навч. посібник. Харків : Вид.-во ХДЕУ, 2002. 640 с.
8. Сабадирьова А. Л., Бабій О. М., Куклінова Т. В., Салавеліс Д. Є. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посібник. Одеса : ОНЕУ, Ротапринт, 2013. 343 с.
9. Таранюк Л. М. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посібник. Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія-1», 2016. 278 с.
10. Тимофеев В. М., Черноіванова Г. С. Управління розвитком підприємства : навч. посібник для студ. екон. спец. / Укр. інж.-пед. акад. Харків : Скорпіон, 2009. 135 с.
11. Управління організаційним розвитком підприємства : курс лекцій / укл. Л. Д. Забродська, Т. С. Пічугіна. Харків : ХДУХТ, 2019. 128 с. URL : http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/4522/1/2019.1_%D0%BF%D0%BE%D0%B7.140.pdf. (дата звернення: 15.05.2020 р.).
12. Чухрай Н. І., Просович О. П. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 500 с.
13. Шимановська-Діанич Л. М., Власенко В. А. Організаційно-економічний механізм управління розвитком підприємств та організацій споживчої кооперації України : теорія і практика : монографія. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2010. 341 с.

Додаткові

1. Афанасьев Н. В., Рогожин В. Д., Рудыка В. И. Управление развитием предприятия : монография. Харьков : Издательский Дом «ИНЖЭК», 2003. 184 с.
2. Бай С. І. Розвиток організації : політика, потенціал, ефективність : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 280 с.
3. Бережнов Г. В., Дергунов В. В. Стратегия позитивного и креативного развития предприятия : учебник. 2-е изд., доп. Москва : Дашков и К°, 2018. 691 с.
4. Бізнес-адміністрування : магістерський курс : підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. С. М. Ілляшенка та к.е.н., доц. І. М. Сотник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 896 с.
5. Васюткіна Н. В. Управління сталим розвитком підприємств : теоретико-методологічний аспект : монографія. Київ : Ліра-К, 2015. 334 с.
6. Внутрішній економічний механізм підприємства : навч. посібник / М. Г. Грещак, О. М. Гребешкова, О. С. Коцюба та ін. ; за ред. М. Г. Грещака. Київ : КНЕУ, 2001. 228 с.
7. Гончаренко Е. Н. Устойчивое развитие предприятия : методология, механизмы, модели : монография. Одесса : Атлант, 2014. 382 с.
8. Дорошук Г. А. Управління організаційним розвитком : теоретичні та концептуальні основи : монографія / під ред. С. К. Харічкова. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2016. 196 с.
9. Дроздов И. Н. Управление развитием организации : учеб. пособие / Центр гуманитарных технологий. Владивосток : Дальневосточный государственный технический университет, 2002. 110 с. URL : <http://gtmarket.ru/laboratory/basis/4498>. (дата звернення: 19.04.2020 р.).
10. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком : проблеми, концепції, методи : навч. посібник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2003. 278 с.
11. Касьянова Н. В. Управління розвитком підприємства на основі кумулятивного підходу : концепція, моделі та методи : монографія / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Донецьк : СПІД Купріянов В.С., 2011. 374 с.
12. Коваленко Н. В. Організаційне забезпечення управління розвитком підприємств: цілі, принципи, функції та завдання. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2019. Т. 30 (69). № 4. С. 69–77.
13. Лапыгин Ю. Н. Стратегическое развитие организации : учеб. пособие / Ю. Н. Лапыгин, Д. Ю. Лапыгин, Т. А. Лачинина ; под ред. Ю. Н. Лапыгина. Москва : КНОРУС, 2013. 288 с.
14. Масленникова Н. П. Управление развитием организации : учеб. пособие. Москва : Центр экономики и маркетинга, 2002. 304 с.

15. Погорелов Ю. С. Оцінювання та моделювання розвитку підприємства : монографія. Луганськ : Глобус, 2010. 512 с.
16. Погорелов Ю. С. Природа, рушійні сили та способи розвитку підприємства : монографія. Харків : АдВАTM, 2010. 352 с.
17. Пономаренко В. С., Трилід О. М., Кизим М. О. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи : монографія. Харків : Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2003. 328 с.
18. Раєвська О. В. Управління розвитком підприємства : методологія, механізми, моделі : монографія. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2006. 496 с.
19. Стратегія сталого розвитку регіону : монографія / І. О. Александров, О. В. Половян, О. Ф. Коновалов, О. В. Логачева ; за заг. ред. І. О. Александрова. Донецьк : Ноулідж, 2010. 203 с.
20. Тоцький В. І., Лаврененко В. В. Організаційний розвиток підприємства : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2005. 247 с.
21. Ястремська О. М., Ястремська О. О. Управління розвитком підприємств : уточнення теоретичних положень. *Проблеми економіки*. 2020. № 1. С. 214–226.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.
3. Дистанційний курс «Управління розвитком», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>)